

així comença...

EN EL CAFÈ DE LA JOVENTUT PERDUDA **PATRICK MODIANO**

«De les dues entrades del cafè, ella sempre feia servir la més estreta, la que en deien la porta de l'ombra. Triava la mateixa taula, al fons de la sala»

altres fronteres

DEL VIDEOJOC AL LLIBRE

'The Force Unleashed', que encapçala la llista de més venuts de 'The New York Times', és l'adaptació d'un videojoc de Star Wars.

JOSEP GARCIA

LA CRÍTICA

Professor Pennac / doctor Jekyll

MAL D'ESCOLA
MAL DE ESCUELA

Daniel Pennac

Traduccions:
Juan Casas /
Manuel Serrat
Crespo
Editorials:
Empúries /
Mondadori
Pàgines:
264 / 255
Preu: **20,90 €**

Un dels drames de la literatura francesa contemporània és la inflació de professors entre els escriptors. Per mi, la docència i la literatura no s'avenen. En el seu darrer llibre, *Mal d'escola* (premi Renaudot 2007), el francès Daniel Pennac (Casablanca, Marroc, 1944) és a voltes excel·lent quan es deixa endur pel seu tarannà de narrador i pesat com una retenció a les rotondes quan s'expressa el professor. No pot estar-se de donar lliçons.

Aquest llibre m'ha semblat entrançable i irritant, avorrit i entretingut. Constituint de capítols breus, units més pel caprici de l'autor que per una temàtica real, *Mal d'escola* és un calaix de sastre que travessa alternativament els territoris de l'assaig, del tractat de pedagogia, de l'autobiografia entendrida. El llibre es presenta com una teràpia: «Perquè si bé és cert que la nul·litat escolar de vegades es cura, les ferides que ens deixa mai no acaben de fer pell. Aquesta infància no era divertida, i recordar-se'n tampoc ho és».

Abans d'arribar a la meitat, el relat es trenca i Pennac s'interessa per la seva carrera de professor. L'antic mal alumne es meravella d'haver arribat a ser professor, amb l'entusiasme del president Laval que, entrevistant-se amb el Papa s'havia exclamat: «Ah! Si la mare em veïés». Com tants col·leagues seus, Pennac es creu que la docència és l'ofici més bell del món. En cap moment no denuncia l'absurditat dels temaris, la de-

magògia a l'ambient, la impostura permanent. Per Pennac, no hi ha mals alumnes sinó orenetes perdudes en el cel de la vida. *Tout le monde il est beau, tout le monde il est gentil...* Es pensa que algun professor atent els podrà «recuperar». Com a bon republicà francès, Pennac no vol admetre que no tothom té les mateixes aptituds intel·lectuals i físiques. A mi, per exemple, les ciències sempre m'han avorrit malgrat haver tingut uns professors excel·lents.

Mai no m'han interessat la composició de les roques, la reproducció de les granotes ni les asimptotes. És així...

Aquesta obra és una declaració d'amor del narrador a l'autor, un exercici d'autosatisfacció. «Si hagués de caracteritzar aquelles classes, diria que les meves preteses nul·lites i jo hi lluitàvem contra el pensament màgic, aquell que, com en els contes de fades, ens fa presoners d'un present perpetu. [...] Ensenyar és, potser, això: acabar amb el pensament màgic, fer per manera que a cada classe soni el desesperador».

Pur producte de l'escola francesa anticlerical, Pennac no pot estar-se d'incloure la religió entre les causes del fracàs escolar. «La mala educació dels fills per la família en crisi, els estralls culturals deguts a l'atur i a l'exclusió, la pèrdua de valors cívics que en resulta, la violència en determinats establiments, les desaparicions lingüístiques, el retorn de la religió». No hi falta res, ¿oi? Sovint, el pedagog fa callar l'escriptor amb el seu argot professional: «No contents de sotmetre'ls a allò que sem-

LAURA GUERRERO

► L'autor i professor francès Daniel Pennac.

bla un apartheid escolar, cal que, de propina, els veiem com una malaltia nacional». ¡Pobre traductor obligat a fer comestible aquesta soppa!

Com la poesia de Francis James, Pennac ostenta una senzillesa veïna de la coqueteria i una candidesa múrrria. «Aquella que salvava tots els disortogràfics de la creació, i que omplia de literatura inoblidable, i que tornava metòdics els esperits més confusos! I de fracassos, què?». El narrador és a vegades conscient quan declara: «¿Què, estàs content?».

¿De què serveix editar aquests exercicis d'estil inútils i avorrits, farts de tòpics, que s'allargassen? D'aquí a 50 anys, aquest llibre, molt representatiu de l'ensenyament francès ple de teories generoses i nebuloses, potser interessarà l'historiador de les mentalitats. Els enamorats de la literatura s'estimaran més llegir, sobre el mateix tema, *El niño*, de Jules Vallès, i els records d'infantesa de Marcel Pagnol.

JOAN DANIEL BEZSONOFF
[libros@elperiodico.com]

cada una d'elles es pot entreveure la trama d'un temps de *passió pedagògica* -anys 60- que va intentar recuperar l'herència de la pedagogia catalana de començaments del segle XX. Temps de compromís fort amb la renovació pedagògica, de resurrecció en l'ensenyament públic de l'educació activa, de fundació de magnífiques escoles privades, pioneres i de referència, tant a la Mina com a Horta o a Sarrià. (Perdonin la confidència: una d'elles va educar, i que bé que ho va fer, els meus dos fills.) Temps que se n'han anat però que tots rememoren amb la satisfacció

d'haver entregat el millor d'ells mateixos a una professió que tornarien a escollir malgrat tot. Records d'uns ciutadans admirables que han deixat la més poderosa lliçó als seus alumnes: la coherència entre el que s'ensenya i el que s'és.

El periodista Bru Rovira li va preguntar a Pau Vila, en l'esplèndid llibre entrevista *He viscut* (La Campana, 1989), pel balanç dels seus 96 anys: «N'estic satisfet, content de viure. [...] Però no ho valoreu massa. No és cap mèrit. Puc dir igual que Ulisses: 'Tu has viscut!'». També va ser un bon mestre.

El Parlament es pot visitar tots els caps de setmana i dies festius

www.parlament.cat

PARLAMENT DE CATALUNYA

Jornada de portes obertes amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya

11 de setembre, de 10 a 19 hores
Parc de la Ciutadella, Barcelona

El Palau també es pot visitar avui a la nit de les dotze a les dues de la matinada, dins els actes de *La nit en blanc* de TV3, i amb música en viu de dos quartets de corda de l'Esmuc